

Codul penal și Codul de procedură penală

actualizat noiembrie 2019

Editura C.H. Beck
București 2019

Cuprins

Ghid al informațiilor suplimentare disponibile în culegere	V
1. Codul penal – Legea nr. 286/2009	1
Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (<i>extras</i>)	163
Index	173
Tabel de corespondențe NCP – CP și alte acte normative	183
2. Codul de procedură penală – Legea nr. 135/2010	201
Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale (<i>extras</i>)	513
Index	525
Tabel de corespondențe NCPP – CPP	539
Note privind modificări terminologice	561

Codul penal – Legea nr. 286/2009¹⁾

(M.Of. nr. 510 din 24 iulie 2009)

cu modificările și completările aduse prin²⁾: **Legea nr. 27/2012** pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 180 din 20 martie 2012); **Legea nr. 63/2012** pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 258 din 19 aprilie 2012); **Legea nr. 187/2012³⁾** pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 757 din 12 noiembrie 2012); **D.C.C. nr. 265/2014** (M.Of. nr. 372 din 20 mai 2014); **D.C.C. nr. 508/2014** (M.Of. nr. 843 din 19 noiembrie 2014); **Legea nr. 159/2014** pentru abrogarea art. 276 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 887 din 5 decembrie 2014); **D.C.C. nr. 732/2014** (M.Of. nr. 69 din 27 ianuarie 2015); **D.C.C. nr. 11/2015** (M.Of. nr. 102 din 9 februarie 2015); **D.C.C. nr. 603/2015** (M.Of. nr. 845 din 13 noiembrie 2015); **O.U.G. nr. 18/2016** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară (M.Of. nr. 389 din 23 mai 2016); **D.C.C. nr. 405/2016** (M.Of. nr. 517 din 8 iulie 2016); **Legea nr. 151/2016** privind ordinul european de protecție, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative (M.Of. nr. 545 din 20 iulie 2016); **D.C.C. nr. 224/2017** (M.Of. nr. 427 din 9 iunie 2017); **D.C.C. nr. 392/2017** (M.Of. nr. 504 din 30 iunie 2017); **D.C.C. nr. 368/2017** (M.Of. nr. 566 din 17 iulie 2017); **Legea nr. 193/2017** pentru modificarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 598 din 25 iulie 2017); **D.C.C. nr. 518/2017** (M.Of. nr. 765 din 26 septembrie 2017); **Legea nr. 49/2018** privind precursorii de explozivi, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative (M.Of. nr. 194 din 2 martie 2018); **D.C.C. nr. 297/2018** (M.Of. nr. 518 din 25 iunie 2018); **D.C.C. nr. 601/2018** (M.Of. nr. 1057 din 13 decembrie 2018); **D.C.C. nr. 651/2018** (M.Of. nr. 1083 din 20 decembrie 2018)

¹⁾ Datorită numărului mare de modificări suferite de Codul penal prin Legea de punere în aplicare, în text vor fi marcate prin note de subsol numai cele intervenite ulterior apariției acesteia.

²⁾ Deciziile Curții Constituționale menționate în istoric, dar care nu mai figurează în culegere au fost eliminate, deoarece dispozițiile la care se refereau au fost modificate în consecință prin acte normative subsecvente.

³⁾ Potrivit **Legii nr. 187/2012: „Art. 247. Cu excepția prezentului articol, a art. 121 pct. 8 și a art. 249, care intră în vigoare la 3 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, prezenta lege intră în vigoare la data de 1 februarie 2014”.**

Partea generală

Titlul I. Legea penală și limitele ei de aplicare	1-14
Capitolul I. Principii generale	1-2
Capitolul II. Aplicarea legii penale	3-14
Secțiunea 1. Aplicarea legii penale în timp	3-7
Secțiunea a 2-a. Aplicarea legii penale în spațiu	8-14
Titlul II. Infraacțiunea	15-52
Capitolul I. Dispoziții generale	15-17
Capitolul II. Cauzele justificative	18-22
Capitolul III. Cauzele de neimputabilitate	23-31
Capitolul IV. Tentativa	32-34
Capitolul V. Unitatea și pluralitatea de infracțiuni	35-45
Capitolul VI. Autorul și participanții	46-52
Titlul III. Pedepsele	53-106
Capitolul I. Categoriile pedepselor	53-55
Capitolul II. Pedepsele principale	56-64
Secțiunea 1. Detențiunea pe viață	56-59
Secțiunea a 2-a. Închisoarea	60
Secțiunea a 3-a. Amendă	61-64
Capitolul III. Pedepsa accesorie și pedepsele complementare	65-70
Secțiunea 1. Pedepsa accesorie	65
Secțiunea a 2-a. Pedepsele complementare	66-70
Capitolul IV. Calculul duratei pedepselor	71-73
Capitolul V. Individualizarea pedepselor	74-106
Secțiunea 1. Dispoziții generale	74
Secțiunea a 2-a. Circumstanțele atenuante și circumstanțele aggravante	75-79
Secțiunea a 3-a. Renunțarea la aplicarea pedepsei	80-82
Secțiunea a 4-a. Amânarea aplicării pedepsei	83-90
Secțiunea a 5-a. Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere	91-98
Secțiunea a 6-a. Liberarea condiționată	99-106
Titlul IV. Măsurile de siguranță	107-112¹
Capitolul I. Dispoziții generale	107-108
Capitolul II. Regimul măsurilor de siguranță	109-112 ¹
Titlul V. Minoritatea	113-134
Capitolul I. Regimul răspunderii penale a minorului	113-116
Capitolul II. Regimul măsurilor educative neprivative de libertate	117-123

Capitolul III. Regimul măsurilor educative privative de libertate	124-127
Capitolul IV. Dispoziții comune	128-134
Titlul VI. Răspunderea penală a persoanei juridice	135-151
Capitolul I. Dispoziții generale	135-137
Capitolul II. Regimul pedepselor complementare aplicate persoanei juridice	138-145
Capitolul III. Dispoziții comune	146-151
Titlul VII. Cauzele care înlătură răspunderea penală	152-159
Titlul VIII. Cauzele care înlătură sau modifică executarea pedepsei	160-164
Titlul IX. Cauzele care înlătură consecințele condamnării	165-171
Titlul X. Înțelesul unor termeni sau expresii în legea penală	172-187

Partea specială

Titlul I. Infraacțiuni contra persoanei	188-227
Capitolul I. Infraacțiuni contra vieții	188-192
Capitolul II. Infraacțiuni contra integrității corporale sau sănătății	193-198
Capitolul III. Infraacțiuni săvârșite asupra unui membru de familie	199-200
Capitolul IV. Agresiuni asupra fătului	201-202
Capitolul V. Infraacțiuni privind obligația de asistență a celor în primejdie	203-204
Capitolul VI. Infraacțiuni contra libertății persoanei	205-208
Capitolul VII. Traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile	209-217
Capitolul VIII. Infraacțiuni contra libertății și integrității sexuale	218-223
Capitolul IX. Infraacțiuni ce aduc atingere domiciliului și vieții private	224-227
Titlul II. Infraacțiuni contra patrimoniului	228-256¹
Capitolul I. Furtul	228-232
Capitolul II. Tâlhăria și pirateria	233-237
Capitolul III. Infraacțiuni contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii	238-248
Capitolul IV. Fraude comise prin sisteme informatice și mijloace de plată electronice	249-252
Capitolul V. Distrugerea și tulburarea de posesie	253-256
Capitolul VI. Infraacțiuni care au produs consecințe deosebit de grave	256 ¹
Titlul III. Infraacțiuni privind autoritatea și frontiera de stat	257-265
Capitolul I. Infraacțiuni contra autorității	257-261
Capitolul II. Infraacțiuni privind frontiera de stat	262-265
Titlul IV. Infraacțiuni contra înfăptuirii justiției	266-288
Titlul V. Infraacțiuni de corupție și de serviciu	289-309
Capitolul I. Infraacțiuni de corupție	289-294
Capitolul II. Infraacțiuni de serviciu	295-309

Titlul VI. Infrațiuni de fals	310-328
Capitolul I. Falsificarea de monede, timbre sau de alte valori	310-316
Capitolul II. Falsificarea instrumentelor de autentificare sau de marcare.....	317-319
Capitolul III. Falsuri în înscrisuri	320-328
Titlul VII. Infrațiuni contra siguranței publice	329-366
Capitolul I. Infrațiuni contra siguranței circulației pe căile ferate	329-333
Capitolul II. Infrațiuni contra siguranței circulației pe drumurile publice	334-341
Capitolul III. Nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare și al materiilor explozive	342-347
Capitolul IV. Infrațiuni privitoare la regimul stabilit pentru alte activități reglementate de lege	348-351
Capitolul V. Infrațiuni contra sănătății publice	352-359
Capitolul VI. Infrațiuni contra siguranței și integrității sistemelor și datelor informatice	360-366
Titlul VIII. Infrațiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială	367-384
Capitolul I. Infrațiuni contra ordinii și liniștii publice	367-375
Capitolul II. Infrațiuni contra familiei	376-380
Capitolul III. Infrațiuni contra libertății religioase și respectului datorat persoanelor decedate.....	381-384
Titlul IX. Infrațiuni electorale	385-393
Titlul X. Infrațiuni contra securității naționale	394-412
Titlul XI. Infrațiuni contra capacității de luptă a forțelor armate	413-437
Capitolul I. Infrațiuni săvârșite de militari.....	413-431
Capitolul II. Infrațiuni săvârșite de militari sau de civili	432-437
Titlul XII. Infrațiuni de genocid, contra umanității și de război.....	438-445
Capitolul I. Infrațiuni de genocid și contra umanității	438-439
Capitolul II. Infrațiuni de război.....	440-445
Titlul XIII. Dispoziții finale.....	446

Partea generală

Titlul I. Legea penală și limitele ei de aplicare

Capitolul I. Principii generale

Art. 1. Legalitatea incriminării. (1) Legea penală prevede faptele care constituie infracțiuni.

(2) Nicio persoană nu poate fi sancționată penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data când a fost săvârșită.

Art. 2. Legalitatea sancțiunilor de drept penal. (1) Legea penală prevede pedepsele aplicabile și măsurile educative ce se pot lua față de persoanele care au săvârșit infracțiuni, precum și măsurile de siguranță ce se pot lua față de persoanele care au comis fapte prevăzute de legea penală.

(2) Nu se poate aplica o pedeapsă ori nu se poate lua o măsură educativă sau o măsură de siguranță dacă aceasta nu era prevăzută de legea penală la data când fapta a fost săvârșită.

(3) Nicio pedeapsă nu poate fi stabilită și aplicată în afara limitelor generale ale acesteia.

Capitolul II. Aplicarea legii penale

Secțiunea 1. Aplicarea legii penale în timp

Art. 3. Activitatea legii penale. Legea penală se aplică infracțiunilor săvârșite în timpul cât ea se află în vigoare.

Art. 4. Aplicarea legii penale de dezincriminare. Legea penală nu se aplică faptelor săvârșite sub legea veche, dacă nu mai sunt prevăzute de legea nouă. În acest caz, executarea pedepselor, a măsurilor educative și a măsurilor de siguranță, pronunțate în baza legii vechi, precum și toate consecințele penale ale hotărârilor judecătorești privitoare la aceste fapte încetează prin intrarea în vigoare a legii noi.

Notă: Potrivit Legii nr. 187/2012: „**Art. 3. (1)** Dispozițiile art. 4 din Codul penal privind legea penală de dezincriminare sunt aplicabile și în situațiile în care o faptă determinată, comisă sub imperiul legii vechi, nu mai constituie infracțiune potrivit legii noi datorită modificării elementelor constitutive ale infracțiunii, inclusiv a formei de vino-

văție, cerută de legea nouă pentru existența infracțiunii. (2) Dispozițiile art. 4 din Codul penal nu se aplică în situația în care fapta este incriminată de legea nouă sau de o altă lege în vigoare, chiar sub o altă denumire. (...) **Art. 8.** Dispozițiile art. 4 se aplică în mod corespunzător și pedepselor aplicate prin hotărâri care au rămas definitive anterior intrării în vigoare a prezentei legi, pentru fapte incriminate de actele normative prevăzute în titlul II”.

Interpretare: 1. Prin **Decizia nr. 6/2015** (M.Of. nr. 257 din 17 aprilie 2015), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. Brașov, Secția penală și pentru cauze cu minori și a decis că: „în interpretarea dispozițiilor art. 4 Cod penal, succesiunea de acte normative cu privire la prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior (Ordinul nr. 3283 din 23.08.2012 al Ministerului Mediului și Pădurilor; art. 202 pct. 8 din Legea nr. 187/2012 de punere în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal; Ordinul nr. 76 din data de 6.02.2014 al Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice și Ordinul nr. 118/24.02.2014 al Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice) nu a avut ca efect imposibilitatea stabilirii acestui preț și, pe cale de consecință, nu a condus la dezincriminarea în concreto a infracțiunilor de tăiere fără drept de arbori din fondul forestier național, prev. de art. 108 din Legea nr. 46/2008 și de furt de arbori din fondul forestier național, prevăzută de art. 110 din Legea nr. 46/2008”. **2.** Prin **Decizia nr. 30/2015** (M.Of. nr. 14 din 8 ianuarie 2016), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a decis că: „în situația unei infracțiuni de înșelăciune comise sub imperiul Codului penal din 1969, care a produs un prejudiciu sub pragul de 2.000.000 lei, modificarea noțiunii de «consecințe deosebit de grave» în Codul penal nu produce efectele prevăzute de art. 4 din Codul penal și nici pe cele prevăzute de art. 3 alin. (1) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și nu conduce la dezincriminarea infracțiunii de înșelăciune”.

Constituționalitate: Prin **D.C.C. nr. 651/2018** (M.Of. nr. 1083 din 20 decembrie 2018), Curtea Constituțională, cu majoritate de voturi: „(...) 2. A admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că soluția legislativă cuprinsă în art. 4 din Codul penal, care nu asimilează efectele unei decizii a Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unei norme de incriminare cu o lege penală de dezincriminare, este neconstituțională”.

Art. 5. Aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei. (1) În cazul în care de la săvârșirea infracțiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică legea mai favorabilă.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică și actelor normative ori prevederilor din acestea declarate neconstituționale, precum și ordonanțelor de urgență aprobate de Parlament cu modificări sau completări ori respinse, dacă în timpul când acestea s-au aflat în vigoare au cuprins dispoziții penale mai favorabile.

Constituționalitate: Prin **D.C.C. nr. 265/2014** (M.Of. nr. 372 din 20 mai 2014), Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate ridicată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală în Dosarul nr. 5.714/118/2012 și constată că: „dispozițiile art. 5 din Codul penal sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile”.

Interpretare: 1. Prin Decizia nr. 5/2014 (M.Of. nr. 470 din 26 iunie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de ICCJ – Secția penală și a decis că: *„În aplicarea art. 5 din Codul penal, se are în vedere criteriul aprecierii globale a legii penale mai favorabile. Constată că nu este permisă combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile cu privire la condițiile de existență și sancționare ale infracțiunii în formă continuată”*. **2. Prin Decizia nr. 9/2014** (M.Of. nr. 497 din 3 iulie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a respins ca inadmisibilă sesizarea formulată de C.A. București – Secția a II-a penală, pentru a se pronunța o hotărâre prealabilă în sensul de a stabili dacă, în aplicarea art. 5 din Codul penal, determinarea legii penale mai favorabile se face prin alegerea uneia dintre legile penale succesive, ce se va aplica global întregului litigiu penal, în funcție de diferite criterii (cum ar fi limite de pedeapsă, tratament sancționator aplicat pluralității de infracțiuni, prescripție etc.), ori prin alegerea pentru fiecare așa-numită instituție juridică autonomă a dispoziției legale mai favorabile dintre legile penale succesive (spre exemplu, pentru infracțiunea-tip dispoziția mai favorabilă etc.), iar, în măsura în care se stabilește că legea penală mai favorabilă se determină folosind criteriul instituțiilor juridice autonome, dacă reprezintă instituții de drept penal autonome în raport cu infracțiunea-tip forma continuată a infracțiunii [art. 41 alin. (2) din Codul penal de la 1969, art. 35 alin. (1) din Codul penal], concursul de infracțiuni (art. 33 din Codul penal de la 1969, art. 38 din Codul penal), prescripția și prescripția specială a răspunderii penale [art. 121 și 122, art. 124 din Codul penal de la 1969 forma în vigoare la data săvârșirii faptelor, art. 153 și 154, art. 155 alin. (4) din Codul penal]”. **3. Prin Decizia nr. 21/2014** (M.Of. nr. 829 din 13 noiembrie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. Târgu Mureș – Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie și a decis că: *„art. 5 alin. (1) din Codul penal trebuie interpretate, inclusiv în materia prescripției răspunderii penale, în sensul că legea penală mai favorabilă este aplicabilă în cazul infracțiunilor săvârșite anterior datei de 1 februarie 2014 care nu au fost încă judecate definitiv, în conformitate cu Decizia nr. 265/2014 a Curții Constituționale”*. **4. Prin Decizia nr. 13/2015** (M.Of. nr. 410 din 10 iunie 2015), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. București, Secția I penală și a decis că: *„În aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, conform Deciziei nr. 265/2014 a Curții Constituționale, în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care, potrivit Codului penal anterior, a fost aplicată, printr-o hotărâre definitivă, o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării care, conform art. 41 alin. (1) din Codul penal, nu îndeplinește condițiile pentru a constitui primul termen al recidivei postcondamnatorii și, respectiv, o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este legea nouă, stabilirea și executarea pedepsei, în urma revocării suspendării condiționate, se realizează potrivit dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal raportat la art. 83 alin. (1) din Codul penal anterior”*. **5. Prin Decizia nr. 7/2016** (M.Of. nr. 251 din 5 aprilie 2016), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a decis că: *„În aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, în*

cazul pluralității de infracțiuni constând în săvârșirea unor infracțiuni anterior datei de 1 februarie 2014, respectiv a unor infracțiuni comise după intrarea în vigoare a noului Cod penal, pentru infracțiunile săvârșite anterior datei de 1 februarie 2014 se va aplica legea penală mai favorabilă – identificată ca fiind legea veche sau legea nouă – iar pentru infracțiunile săvârșite sub imperiul legii penale noi, precum și pentru tratamentul sancționator al concursului de infracțiuni, se va aplica legea nouă, conform art. 3 din Codul penal și art. 10 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal”. 6. Prin **Decizia nr. 11/2016** (M.Of. nr. 468 din 23 iunie 2016), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a decis că: „În aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, conform Deciziei Curții Constituționale nr. 265/2014, în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care potrivit Codului penal anterior a fost aplicată printr-o hotărâre definitivă o pedeapsă cu suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei potrivit art. 861 din Codul penal anterior și o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este considerată legea nouă, stabilirea și executarea pedepsei rezultante în urma revocării suspendării sub supraveghere se realizează conform art. 96 alin. (4) și (5) din Codul penal”.

Art. 6. Aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei.

(1) Când după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare și până la executarea completă a pedepsei închisorii sau amenzii a intervenit o lege care prevede o pedeapsă mai ușoară, sancțiunea aplicată, dacă depășește maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită, se reduce la acest maxim.

(2) Dacă după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare la detențiune pe viață și până la executarea ei a intervenit o lege care prevede pentru aceeași faptă numai pedeapsa închisorii, pedeapsa detențiunii pe viață se înlocuiește cu maximul închisorii prevăzut pentru acea infracțiune.

(3) Dacă legea nouă prevede în locul pedepsei închisorii numai amenda, pedeapsa aplicată se înlocuiește cu amenda, fără a se putea depăși maximul special prevăzut în legea nouă. Ținându-se seama de partea executată din pedeapsa închisorii, se poate înlătura în totul sau în parte executarea amenzii.

(4) Măsurile educative neexecutate și neprevăzute în legea nouă nu se mai execută, iar cele care au corespondent în legea nouă se execută în conținutul și limitele prevăzute de aceasta, dacă este mai favorabilă.

(5) Când legea nouă este mai favorabilă în condițiile alin. (1)-(4), pedepsele complementare și măsurile de siguranță neexecutate și neprevăzute în legea nouă nu se mai execută, iar cele care au corespondent în legea nouă se execută în conținutul și limitele prevăzute de aceasta.

(6) Dacă legea nouă este mai favorabilă numai sub aspectul pedepselor complementare sau măsurilor de siguranță, acestea se execută în conținutul și limitele prevăzute de legea nouă.

(7) Când o dispoziție din legea nouă se referă la pedepse definitiv aplicate, se ține seama, în cazul pedepselor executate până la data intrării în vigoare a acesteia, de pedeapsa redusă sau înlocuită potrivit dispozițiilor alin. (1)-(6).

Interpretare: 1. Prin Decizia nr. 1/2014 (M.Of. nr. 349 din 13 mai 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. Ploiești – Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie și a decis că: „În aplicarea legii penale mai favorabile, după judecarea definitivă a cauzei înainte de intrarea în vigoare a noului Cod penal, pentru ipoteza unui concurs de infracțiuni, într-o primă etapă se verifică incidența dispozițiilor art. 6 din Codul penal, cu privire la pedepsele individuale. În a doua etapă se verifică dacă pedeapsa rezultantă aplicată potrivit legii vechi depășește maximul la care se poate ajunge în baza legii noi, conform art. 39 din Codul penal. În cazul în care pedeapsa rezultantă, aplicată potrivit legii vechi, depășește maximul la care se poate ajunge în baza art. 39 din Codul penal, pedeapsa rezultantă va fi redusă la acest maxim. În caz contrar, pedeapsa rezultantă va rămâne astfel cum a fost stabilită potrivit legii vechi”. **2. Prin Decizia nr. 6/2014** (M.Of. nr. 471 din 26 iunie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. București – Secția I penală și a decis că: „În aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei potrivit art. 6 alin. (1) din Codul penal, în cazul tentativei, limita maximă a pedepsei ce trebuie avută în vedere este maximul prevăzut de lege pentru forma tentată (maximul Special al pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea consumată, redus sau înlocuit conform dispozițiilor privind tratamentul sancționator al tentativei)”. **3. Prin Decizia nr. 7/2014** (M.Of. nr. 471 din 26 iunie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. Oradea – Secția penală și pentru cauze cu minori și C.A. București – Secția I penală și a decis că: „În aplicarea legii penale mai favorabile, potrivit art. 6 din Codul penal, în cazul infracțiunilor continuate, prin sintagma «maxim special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită» se înțelege maximul special prevăzut de lege pentru infracțiune, fără luarea în considerare a cauzei de majorare a pedepsei prevăzută pentru infracțiunea continuată”. **4. Prin Decizia nr. 8/2014** (M.Of. nr. 473 din 27 iunie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de Tribunalul Dolj – Secția penală și a decis că: „În aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei potrivit art. 6 alin. (1) din Codul penal, stabilește că la maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită nu se vor lua în considerare circumstanțele atenuante sau agravante reținute condamnatului și care apar valorificate în pedeapsa concretă, atunci când se compară pedeapsa aplicată cu maximul special prevăzut de legea nouă”. **5. Prin Decizia nr. 14/2014** (M.Of. nr. 525 din 15 iulie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de Tribunalul Prahova – Secția penală și a decis că: „În aplicarea legii penale mai favorabile, după judecarea definitivă a cauzei, potrivit art. 6 alin. (1) din Codul penal, atunci când se compară pedeapsa aplicată cu maximul special prevăzut de legea nouă, nu se va lua în considerare cauza specială de reducere a pedepsei prevăzută de art. 320¹ alin. (7) din Codul de procedură penală anterior, reținută condamnatului și valorificată în pedeapsa concretă”. **6. Prin Decizia nr. 15/2014** (M.Of. nr. 546 din 23 iulie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. București – Secția I penală și a decis că: „În interpretarea dispozițiilor art. 6 alin. (1) din Codul penal, pentru ipoteza unei infracțiuni comise în stare de recidivă postexecutorie judecată definitiv înainte de intrarea în vigoare a noului Cod penal, pedeapsa aplicată

prin hotărârea de condamnare se va compara cu maximul special prevăzut în legea nouă pentru infracțiunea săvârșită prin luarea în considerare a dispozițiilor art. 43 alin. (5) din Codul penal”. 7. Prin **Decizia nr. 18/2014** (M.Of. nr. 775 din 24 octombrie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de Tribunalul Galați, Secția penală și a decis că: „în aplicarea legii penale mai favorabile, după judecarea definitivă a cauzei, potrivit art. 6 din Codul penal cu referire la art. 21 alin. (1), (2) și (3) din Legea nr. 187/2012: - pedeapsa închisorii executabilă sau pedeapsa în cazul pluralității de infracțiuni executabilă aplicată pentru infracțiunile comise în timpul minorității al cărei cuantum este până în 15 ani se va înlocui cu măsura educativă a internării într-un centru de detenție pe o perioadă egală cu durata pedepsei închisorii; - pedeapsa executabilă sau pedeapsa în cazul pluralității de infracțiuni executabilă aplicată pentru infracțiunile comise în timpul minorității mai mare de 15 ani, însă care nu depășește 20 de ani, se va înlocui cu măsura educativă a internării într-un centru de detenție pe o perioadă de 15 ani”. 8. Prin **Decizia nr. 3/2015** (M.Of. nr. 380 din 2 iunie 2015), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de Tribunalul Iași – Secția penală și pentru cauze cu minori și a decis că: „în aplicarea dispozițiilor art. 6 Cod penal, stabilirea pedepsei în baza legii noi, în cazul pluralității de infracțiuni care, potrivit Codului penal din 1969, presupunea reținerea stării de recidivă postcondamnatorie cu revocarea suspendării condiționate, iar, potrivit Codului penal, condițiile recidivei postcondamnatorii cu privire la primul termen nu mai sunt întrunite, se determină conform art. 44 raportat la art. 39 din Codul penal, referitoare la pluralitatea intermediară”. 9. Prin **Decizia nr. 12/2015** (M.Of. nr. 409 din 10 iunie 2015), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. București, Secția a II-a penală și a decis că: „în interpretarea dispozițiilor art. 6 alin. (1) din Codul penal, în cazul pedepselor definitive pentru infracțiuni care au produs consecințe deosebit de grave potrivit Codului penal anterior, determinarea maximului special prevăzut de legea nouă se realizează, chiar dacă valoarea prejudiciului este inferioară pragului valoric prevăzut de art. 183 din Codul penal, prin raportare la varianta agravată a infracțiunilor limitativ enumerate în art. 309 din Codul penal”. 10. Prin **Decizia nr. 13/2016** (M.Of. nr. 457 din 21 iunie 2016), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a decis că: „în aplicarea dispozițiilor art. 6 din Codul penal, în cazul unei infracțiuni în formă continuată care potrivit legii penale noi nu mai îndeplinește condițiile de existență ale infracțiunii continuate, ci condițiile concursului de infracțiuni, instanța se raportează la maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită, iar nu la pedeapsa maximă ce ar rezulta prin aplicarea dispozițiilor referitoare la concursul de infracțiuni conform legii penale noi”. 11. Prin **Decizia nr. 13/2017** (M.Of. nr. 464 din 21 iunie 2017), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. Galați – Secția penală și pentru cauze cu minori, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „«Dacă instituția aplicării legii penale mai favorabile reglementată de art. 6 din Codul penal este incidentă sau nu în situația în care legea penală mai favorabilă a intervenit după liberarea condiționată din executarea pedepsei, iar ulterior modificării legislative restul de pedeapsă rămas neexecutat a fost revocat printr-o altă hotărâre de condamnare, rămasă definitivă, prin care nu s-a făcut aplicarea dispozițiilor art. 6 din Codul penal»».

Stabilește că dispozițiile art. 6 din Codul penal sunt incidente în ipoteza în care legea penală mai favorabilă a intervenit după liberarea condiționată a persoanei condamnate, iar ulterior s-a dispus executarea restului de pedeapsă, printr-o nouă hotărâre definitivă de condamnare, prin care instanța nu s-a pronunțat cu privire la aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei.

Art. 7. Aplicarea legii penale temporare. (1) Legea penală temporară se aplică infracțiunii săvârșite în timpul când era în vigoare, chiar dacă fapta nu a fost urmărită sau judecată în acel interval de timp.

(2) Legea penală temporară este legea penală care prevede data ieșirii ei din vigoare sau a cărei aplicare este limitată prin natura temporară a situației care a impus adoptarea sa.

Secțiunea a 2-a Aplicarea legii penale în spațiu

Art. 8. Teritorialitatea legii penale. (1) Legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite pe teritoriul României.

(2) Prin teritoriul României se înțelege întinderea de pământ, marea teritorială și apele cu solul, subsolul și spațiul aerian, cuprinse între frontierele de stat.

(3) Prin infracțiune săvârșită pe teritoriul României se înțelege orice infracțiune comisă pe teritoriul arătat în alin. (2) sau pe o navă sub pavilion românesc ori pe o aeronavă înmatriculată în România.

(4) Infracțiunea se consideră săvârșită pe teritoriul României și atunci când pe acest teritoriu ori pe o navă sub pavilion românesc sau pe o aeronavă înmatriculată în România s-a efectuat un act de executare, de instigare sau de complicitate ori s-a produs, chiar în parte, rezultatul infracțiunii.

Art. 9. Personalitatea legii penale. (1) Legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean român sau de o persoană juridică română, dacă pedeapsa prevăzută de legea română este detențiunea pe viață ori închisoarea mai mare de 10 ani.

(2) În celelalte cazuri, legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean român sau de o persoană juridică română, dacă fapta este prevăzută ca infracțiune și de legea penală a țării unde a fost săvârșită ori dacă a fost comisă într-un loc care nu este supus jurisdicției niciunui stat.

(3) Punerea în mișcare a acțiunii penale se face cu autorizarea prealabilă a procurorului general al parchetului de pe lângă curtea de apel în a cărei rază teritorială se află parchetul mai întâi sesizat sau, după caz, a procurorului general al parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Termenul în care procurorul poate emite autorizarea este de până la 30 de zile de la data solicitării autorizării și poate fi prelungit, în condițiile legii, fără ca durata totală să depășească 180 de zile.

Art. 10. Realitatea legii penale. (1) Legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean străin sau o persoană fără cetățenie, contra statului român, contra unui cetățean român ori a unei persoane juridice române.

(2) Punerea în mișcare a acțiunii penale se face cu autorizarea prealabilă a procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și numai dacă fapta nu face obiectul unei proceduri judiciare în statul pe teritoriul căruia s-a comis.

Art. 11. Universalitatea legii penale. (1) Legea penală română se aplică și altor infracțiuni decât celor prevăzute în art. 10, săvârșite în afara teritoriului țării de un cetățean străin sau o persoană fără cetățenie, care se află de bunăvoie pe teritoriul României, în următoarele cazuri:

a) s-a săvârșit o infracțiune pe care statul român și-a asumat obligația să o reprime în temeiul unui tratat internațional, indiferent dacă este prevăzută sau nu de legea penală a statului pe al cărui teritoriu a fost comisă;

b) s-a cerut extrădarea sau predarea infractorului și aceasta a fost refuzată.

(2) Dispozițiile alin. (1) lit. b) nu se aplică atunci când, potrivit legii statului în care s-a săvârșit infracțiunea, există o cauză care împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale sau continuarea procesului penal ori executarea pedepsei sau când pedeapsa a fost executată ori este considerată ca executată.

(3) Când pedeapsa nu a fost executată sau a fost executată numai în parte, se procedează potrivit dispozițiilor legale privitoare la recunoașterea hotărârilor străine.

Notă: Potrivit **Legii nr. 187/2012: „Art. 237. În aplicarea dispozițiilor art. 11 din Codul penal, condiția aflării de bunăvoie pe teritoriul României se interpretează în sensul aflării benevole pe acest teritoriu la momentul dispunerii de către organele judiciare a unei măsuri privative sau restrictive de libertate în considerarea infracțiunii care atrage incidența principiului universalității”.**

Art. 12. Legea penală și tratatele internaționale. Dispozițiile art. 8-11 se aplică dacă nu se dispune altfel printr-un tratat internațional la care România este parte.

Art. 13. Imunitatea de jurisdicție. Legea penală nu se aplică infracțiunilor săvârșite de către reprezentanții diplomatici ai statelor străine sau de către alte persoane care, în conformitate cu tratatele internaționale, nu sunt supuse jurisdicției penale a statului român.

Art. 14. Extrădarea. (1) Extrădarea poate fi acordată sau solicitată în temeiul unui tratat internațional la care România este parte ori pe bază de reciprocitate, în condițiile legii.

(2) Predarea sau extrădarea unei persoane în relația cu statele membre ale Uniunii Europene se acordă sau se solicită în condițiile legii.

(3) Predarea unei persoane către un tribunal penal internațional se acordă în condițiile legii.

Titlul II. Infracțiunea

Capitolul I. Dispoziții generale

Art. 15. Trăsăturile esențiale ale infracțiunii. (1) Infracțiunea este fapta prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție, nejustificată și imputabilă persoanei care a săvârșit-o.

(2) Infracțiunea este singurul temei al răspunderii penale.

Art. 16. Vinovăția. (1) Fapta constituie infracțiune numai dacă a fost săvârșită cu forma de vinovăție cerută de legea penală.

(2) Vinovăție există când fapta este comisă cu intenție, din culpă sau cu intenție depășită.

(3) Fapta este săvârșită cu intenție când făptuitorul:

a) prevede rezultatul faptei sale, urmărind producerea lui prin săvârșirea acelei fapte;

b) prevede rezultatul faptei sale și, deși nu-l urmărește, acceptă posibilitatea producerii lui.

(4) Fapta este săvârșită din culpă, când făptuitorul:

a) prevede rezultatul faptei sale, dar nu-l acceptă, socotind fără temei că el nu se va produce;

b) nu prevede rezultatul faptei sale, deși trebuia și putea să îl prevadă.

(5) Există intenție depășită când fapta constând într-o acțiune sau inacțiune intenționată produce un rezultat mai grav, care se datorează culpei făptuitorului.

(6) Fapta constând într-o acțiune sau inacțiune constituie infracțiune când este săvârșită cu intenție. Fapta comisă din culpă constituie infracțiune numai când legea o prevede în mod expres.

Art. 17. Săvârșirea infracțiunii comise prin omisiune. Infracțiunea comisivă care presupune producerea unui rezultat se consideră săvârșită și prin omisiune, când:

a) există o obligație legală sau contractuală de a acționa;

b) autorul omisiunii, printr-o acțiune sau inacțiune anterioară, a creat pentru valoarea socială protejată o stare de pericol care a înlesnit producerea rezultatului.